

[Hølge von Rosen.]

af restriktionerne, eller om man vil for den bastante advarsel til erhvervslivet, som lovforslaget jo også er, føler jeg i hvert fald er ønsket om at afrunde anvendelsen af de efterspørgselsbegrænsende midler, som regeringen og Nationalbanken i øvrigt har fundet påkrævet — påkrævet på baggrund af prognoserne om konjunkturudviklingen, som de i dag må opstilles.

Jeg minder her om, at selskabsbeskatningen og de investeringsfremmende afskrivningsregler er gået fri ved den seneste finanspolitiske stramning, som også rimeligt er; den skulle jo gerne lade investeringerne mest muligt i fred. Til gengæld burde erhvervslivet vel kunne erkende, at denne beredskabslovgivning også skal vise noget om, at vi alle skal trække på lige hammel.

Efter min mening har ramaskriget mod lovforslaget, som med god vilje og lidt fingerspidsfølelse kan opfattes som en kombineret beredskabs- og klimaforanstaltning, været lovlig højt. Men jeg må på den anden side erkende, at der kan være en rimelig ængstelse for noget principielt, en ængstelse for, at der skabes præcedens for en sådan lovgivning i fredstid. Med lovmotivernes understregning af baggrunden i den helt specielle valutarisiko, som jo hele verden diskuterer, burde denne betænkelighed dog være reduceret.

Der er rettet en række indvendinger mod enkeltheder i lovforslaget. De er stort set kommenteret i udvalgets betænkning, men det synes rimeligt yderligere at komme ind på visse af dem. Over for anvisningen af kostprisprincippet som en almindelig retningslinje i tilfælde, hvor der gives bindende kalkulationsregler, er der fra erhvervsside påpeget, at dette princip umuliggør retablering under stigende priser.

Heroverfor har ministeren til udvalget gjort gældende, at kostprisprincippet er det mest anvendte — det skal jeg lade stå hen — men at det i øvrigt inden for visse brancher kan være nødvendigt at anvende genanskaffelsesprincippet, hvilket også har været anerkendt under avancestoploven, sagde ministeren. Hermed er brodden efter mit skøn taget af anvisningen, afhængigt naturligvis helt af den nærmere administration.

Anvisningen er i øvrigt ikke en nyopfindelse, har jeg bemærket. I den kommenter-

rede udgave af monopolloven refereres det, at monopoltilsynet ved nogenlunde stabile råvareprisforhold normalt anvender kostpriser, men at det, hvor der er hyppige ændringer, eller hvor der foreligger verdensmarkedsnotering for de pågældende råvarer, kan være praktisk at bruge genindkøbsprisen, og at man i øvrigt ofte bruger et tillempet genindkøbsprincip ved faste kalkulationsordninger, hvor de forekommer under monopolloven. Jeg går ud fra, at ministeren ved sine udtalelser over for udvalget også har haft denne administrationspraksis i tankerne som baggrund.

Man kunne vel tilføje, at en principiel anerkendelse af genanskaffelsesprincippet — jeg minder om, at hele diskussionen om anerkendelse ifølge lovforslagets grundtanke jo kun vedrører de tilfælde, hvor prisdannelsen ikke reguleres af en virksom konkurrence — kunne blive et incitament til en forceret import. Forholdet er for mig at se det, at med de forventninger til udenlandsk valutærisk tilpasning, som meget vel kan genopstå helt aktuelle til efteråret, er det svært at se, at man, hvis man overhovedet vil lave en beredskabslov, kan undgå at hæve den advarende pegefinger, som bemærkningen om kostprisprincippet er i denne forbindelse.

Lovforslagets bemærkninger om reklameomkostninger har vakt ængstelse. Det er med en vis logik hævdet, at hvis man sætter en reklame i gang for at undgå en unormal lav kapacitetsudnyttelse, som efter bemærkningerne ikke kan begrunde prisforhøjelse, bør reklameomkostningerne da i hvert fald til gengæld kunne indkalkuleres. I betænkningen er det uddybet noget, hvorledes administrationen af dette spørgsmål tænkes gennemført; den afgørende vejledning om, hvad der er tænkt på, må jeg gå ud fra at man finder i administrationen af monopolloven. Spørgsmålet var i sin tid fremme under behandlingen af forslaget til monopollov, fordi der i monopolloven tales om nødvendige omkostninger. Det blev dengang sagt af ministeren over for folketingsudvalget, at bedømmelsen var en overordentlig vanskelig sag, og at indgriben kun kan finde sted ved ganske åbenbare urimeligheder. Monopoltilsyns- og ankenævnspraksis bekræfter, så vidt jeg har kunnet orientere mig efter eksemplerne i den kommenterede lovudgave, indtrykket af absolut